

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
r é s z í t é l e t e**

Az ügy száma: Mfv.VIII.10.139/2022/5.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke

Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró

Dr. Hajdu Edit bíró

Dr. Tánczos Rita bíró

Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna

A felperes: felperes neve

cím1

A felperes képviselője: Dr. Kelen Ügyvédi Iroda

cím2

ügyintéző: dr. Kelen Botond ügyvéd

Az alperes: alperes neve

cím3

Az alperes képviselője: Dr. Geiszt Ügyvédi Iroda

cím4

ügyintéző: dr. Geiszt Éva ügyvéd

A per tárgya: munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezménye

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A csatlakozó felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Győri Ítéltábla Mf.V.30.020/2022/7.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Veszprémi Törvényszék 25.M.70.181/2020/26.

Rendelkező rész

A Kúria a Győri Ítéltábla Mf.V.30.020/2022/7. számú ítéletét a jogalap és 183 801 (száznyolcvanháromezer-nyolcszázegy) forint marasztalás tekintetében nem érinti. Abban a részében, amely a felperes keresetét a 315 242 (háromszáztizenötezer-kettőszáznegyvenkettő) forint marasztalást meghaladóan elutasította – a másodfokú perköltségre is kiterjedően –

hatályon kívül helyezi és a felperes további igényére nézve a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat meghozatalára utasítja. Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felek felülvizsgálati eljárási költségét személyenként 30 000-30 000 (harminc-harmincezer) forintban, a felülvizsgálati eljárás illetékét 165 200 (százhatvanötezer-kétszáz) forintban állapítja meg, amelynek viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.

A részítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás

[1] A felperes 2014. augusztus 14-től állt határozatlan idejű munkaviszonyban az alperesnél, ahol üzemi minőségellenőr munkakörben dolgozott. A felperesnek 2018. szeptember 22-én gyermeke született, ezért szülési-, majd fizetés nélküli szabadságot vett igénybe, utóbbi az alperessel közölt nyilatkozata alapján 2020. szeptember 23-tól megszűnt. A felperes havi távolléti díja 215 000 forint volt.

[2] Az alperes a felperessel 2020. szeptember 23-án felmondást közölt, amelynek indoklása szerint: „A más által be nem töltött és az Ön által végzettségének, képzettségének megfelelően betölthető munkakör nem ajánlható fel Önnek”.

[3] A felperes munkaviszonya 2020. október 28-ai megszűnését követően, 2020. november 9-től 90 nap időtartamban napi 5.366,66 forint álláskeresői járadékban, majd 2021. február 7-től gyermekgondozást segítő ellátásban részesült.

[4] A felperes az alperes felmondását követően állást keresett, azonban újabb munkaviszonyt 2021. február 26-ig nem létesített, ezen a napon veszélyeztetett terhességét állapították meg.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[5] A felperes a módosított keresetében a felmondás jogellenességének megállapítása mellett a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 82. § (1) és (2) bekezdése alapján 2019. október 29-től 2020. szeptember 30-ig számítottan havi 215 000 forint távolléti díja alapulvételével 1 964 700 forint elmaradt jövedelemből eredő kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kártérítési igényét azzal indokolta, hogy álláskeresői támogatást vett igénybe, aktívan munkát keresett, ugyanakkor az a későbbi terhessége és a pandémai miatt nem vezetett eredményre.

[6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Azösszepszerű kereset körében arra hivatkozott, hogy a felperes nem tett eleget az őt terhelő kárenyhítési kötelezettségének, így az igény megalapozatlan és eltúlzott.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

[7] A Veszprémi Törvényszék a 25.M.70.181/2020/26. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest 88 900 forint áfával növelt perköltség

megfizetésére, megállapítva, hogy a le nem rótt 117 882 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[8] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasító ítéletét arra alapította, hogy a felmondási korlátozás a felperest gyermeke 3. életévének betöltéséig illette meg, ugyanakkor a felmondás közlésekor ez a védelem már nem állt fent. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felmondás indoka valós, világos és okszerű volt, nem ütközött felmondási korlátozásba.

[9] A felperes fellebbezése alapján eljáró Győri Ítéltábla az Mf.V.30.020/2022/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és kötelezte az alperest a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként 315 242 forint megfizetésére. A felperes elsőfokú perköltség fizetési kötelezettségét 13 716 forintba leszállította. Kötelezte az alperest 18 915 forint eljárási illeték megfizetésére megállapítva, hogy 98 967 forint eljárási illeték az állam terhén marad. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest 22 098 forint másodfokú perköltség megfizetésére. Kötelezte az alperest 25 219 forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére és megállapította, hogy a 131 957 forint feljegyzett fellebbezési illetéket az állam viseli.

[10] A másodfokú bíróság a felperes fellebbezését a jogalapot érintően megalapozottnak találta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság irattellenesen rögzítette ítéletében, hogy a felperes gyermeke a felmondás közlésekor már a harmadik életévét betöltötte, mivel a gyermek születési dátumából következően ezen időpontban csupán kétéves volt.

[11] Az ítéltábla álláspontja szerint az Mt. 66. § (4) és (6) bekezdésében foglalt korlátozás mellett az alperes felmondása nem felelt meg az Mt. 66. § (2) bekezdésében foglaltaknak sem, mert a felmondásban rögzített indokolás felmondási okként nem volt értelmezhető. Mindezek alapján a munkaviszony megszüntetése jogellenes volt.

[12] A másodfokú bíróság a felperes keresetének összecszerúságát az Mt. 82. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak alapján vizsgálta. E körben a tényállást kiegészítve rögzítette, hogy a felperes a 2021. szeptember 21-i perfelvételi tárgyaláson történt személyes meghallgatásában, valamint a jogi képviselője által 2021. október 21-én előterjesztett 17. sorszámú beadványában előterjesztett nyilatkozata alapján megállapítható volt, hogy a felperes 2021. február 26-tól veszélyeztetett terhes volt, amely tényből arra következtetett, hogy az ezt követő időszakban keresőképtelensége miatt nem tudott munkát végezni, ennek hiányában pedig a havi 215 000 elmarad munkabérre sem lett volna jogosult.

[13] Mindezek alapján a felperes kártérítési igényét kizárólag az igényérvényesítése kezdő időpontjától, 2020. október 29-től 2021. február 26-ig terjedő időre találta alaposnak és ennek összecszerúságát vizsgálta. E körben nem találta megalapozottnak az alperes kárenyhítési kötelezettség elmulasztására alapított érvelését. Kifejtette, hogy önmagában abból a tényből, hogy a felperes a ... Áruházban 8 órás munkaidőben nem létesített munkaviszonyt, nem lehet következtetést levonni a kárenyhítési kötelezettsége megsértésére. A felperes okszerű indokát adta annak, hogy gyermekét csak 2021 tavaszán vették fel a bölcsődébe, ezért ezen időpontig csak 4 órás állást kívánt vállalni.

[14] A másodfokú bíróság ugyanakkor egyetértett az alperes kártérítési igény összecszerúságában kifejtett álláspontjával. A munkaviszony munkáltató általi jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeinek egyes kérdéseiről szóló 3/2014. (III. 31.) KMK vélemény 4.b pontjára figyelemmel az Mt. 172. § (2) bekezdése alapján az elmaradt jövedelem számításánál a járulékkal csökkentett összeget vette figyelembe. Ennek megfelelően az alapul szolgáló 215 000 forint havi távolléti díj összegéből a 18%-os mértékű társadalombiztosítási járulékot levonta, így a felperes részére járó elmaradt jövedelmet 2020 október hónapra 7965 forintban, 2020 novemberétől 2021. február 26-ig havi 175 225

forintban, összesen 708 886 forintban állapította meg. Ezen összegből levonásba helyezte megtérült jövedelemként a felperes részére 90 napra folyósított álláskeresői járadék társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegét 393 645 forintot és ennek a különbözetére, azaz 315 242 forint megfizetésére kötelezte az alperest.

A felülvizsgálati kérelem, a felülvizsgálati ellenkérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem

[15] A felperes a felülvizsgálati kérelmében – tartalmában - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával az alperes 1 967 700 forintban történő marasztalását, valamint az alperes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére kötelezését kérte.

[16] A felperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság valótlanul, az Alaptörvény XV. cikkébe ütközően állapította meg, hogy veszélyeztetett terhességére tekintettel nem tudott volna munkát végezni. Az ítélet hátrányosan megkülönböztette a felperest, amikor a jogellenes felmondást követően bekövetkezett terhességre való hivatkozással elutasította kártérítési igényét. Álláspontja szerint, amennyiben a várandós anya – állapotára tekintettel - nem lenne jogosult a munka törvénykönyvében biztosított kártérítésre, nem érvényesülhetnének az Alaptörvény elvei.

[17] A felperes érvelése szerint a másodfokú bíróság a Pp. 342. §-ába, és 346. §-ába ütközően, az alperes indítványa hiányában utasította el a keresetet várandóságára hivatkozással. Érdemi döntésében olyan tényre, illetve jogra hivatkozott, amit egyik fél sem állított. A jogerős ítélet nem fejtette ki, hogy mire alapozta a felperes munkaképtelenségét, mert ez a veszélyeztetett terhességből nem volt megállapítható. A Pp. 346. § (5) bekezdése alapján meg kellett volna jelölni az Mt.-ben azt a jogszabályt, amely alapján a várandós anya a továbbiakban elveszíti az Mt. 82. §-ában meghatározott kártérítési igényét, azonban ezt a jogerős ítélet elmulasztotta.

[18] A felperes a munkaviszony a jogellenes felmondás alapján megszűnt, ennek következtében elvesztette jogosultságát a veszélyeztetettségi táppénzre, a CSED-re és GYED-re, továbbá az az időszak, amikor nem talál munkát, nem számít bele a nyugdíjába. A károk a felperest a jelen eljárásban a jogellenes felmondással kapcsolatban érték. Ezen károk megtérítésére az Mt. nem ad lehetőséget, ami azt jelenti, hogy a felperes a törvény szerint nem kérheti teljes kárának a megtérítését, csak az elmaradt munkabért, amely ekként nem felel meg az Alaptörvény XV. cikkében szabályozott védelemnek.

[19] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet „helybenhagyását” kérte. Érvelése szerint az Alaptörvény megsértésére történő hivatkozás önmagában nem ad alapot a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére, amelyre konkrét anyagi vagy eljárásjogi jogszabály megsértésének megjelölése szükséges. A felperes a felülvizsgálati kérelmében bár cáfolja, hogy terhessége keresőképtelenséget eredményezett volna, ugyanakkor nem csatol bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy veszélyeztetett terhessége mellett továbbra is munkát tudott volna végezni.

[20] Az alperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a másodfokú bíróság ítéletének „megváltoztatását” és a marasztalás összegének 183 801 forint összegre történő leszállítását, valamint a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokat a Pp. 279. §-ába ütközően mérlegelte és jogszabálysértő következtetésre jutott azok értékelése kapcsán. A jogerős ítélet megállapította, hogy a felperes az Mt. 167. § (2) bekezdésében írt kárenyhítési kötelezettségének eleget tett, ugyanakkor az nem volt eredményes. A munkaviszony

jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeinek egyes kérdéseiről szóló 6/2016. (XI. 28.) KMK vélemény a bizonyítási terhet a kárenyhítési kötelezettség körében a munkáltatóra terheli, ugyanakkor azt is rögzíti, hogy a munkáltató bizonyítási indítványa alapján a bíróság nyilatkoztatja a munkavállalót, hogy miként járt el a kárenyhítés érdekében. E körben a munkáltatónak meg kell jelölni azokat a tényeket, körülményeket, amelyek a hivatkozását alátámasztják, állítását bizonyítják, a kárenyhítési kötelezettség terjedelmét pedig a bíróság mérlegeli. A perbeli esetben azonban a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a felperes nyilatkozatait, amelyek szerint a ... Áruházban 8 órás munkakörbe felvették volna, továbbá a ...nál is próbált állást találni. Az elsőfokú bíróság alperes indítványára tett megkeresése alapján a ... által megküldött válasz tartalmazta azon üres álláshelyeket és munkaköröket, amelyeket ebben az időpontban a felperes el tudott volna látni, ugyanakkor ezt a másodfokú bíróság teljes egészében figyelmen kívül hagyta. Az üres állások meglétét a felperes saját nyilatkozatában is megerősítette és állította, hogy maga döntött úgy, hogy ezeken a helyeken állást kíván vállalni. A ... Magyarország Bt.-nél betöltendő állás feltételei megegyeztek az alperesnél betöltött állás feltételeivel, 8 órás foglalkoztatást jelentett két műszakban, azonban mindezt a felperes nem vállalta. A felperes tehát az Mt. 167. § (2) bekezdése alapján nem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének.

[21] A felperes azt is csupán állította, hogy álláskeresését gyermeke felvételét elutasító bölcsődei döntés befolyásolta, de ebben a körben nem kezdeményezett bizonyítási eljárást, nem igazolta, hogy alperestől ilyen iratokat kért volna. A felperesi nyilatkozatok alapján egyértelmű, hogy az álláskeresés időszakában volt olyan üres álláshely, amelyet a felperes betölthetett volna, ugyanakkor saját döntése alapján GYES-re ment és kárenyhítési kötelezettségének 2020. február 7-től nem tett eleget.

[22] Álláspontja szerint a fentiekre figyelemmel a felperes kára 2019 október hónapra 7965 forint, november-december-január hónapokra havi 175 225 forint, februárra 43 806 forint, mindösszesen tehát 577 446 forint, amelyből 393 645 forint, mint folyósított álláskeresési járadék megtérült, így a felperes tényleges kára 183 801 forint.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[23] A felperes felülvizsgálati kérelme megalapozott, míg az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme megalapozatlan az alábbiak szerint.

[24] A Kúria a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között, az azokban megjelölt jogszabályok és jogi érvelés alapján vizsgálta.

[25] A felülvizsgálati eljárás tárgyát kizárólag a jogellenes felmondás jogkövetkezményeként a felperest megillető elmaradt jövedelem számítása képezte. E körben a másodfokú bíróság az Mt. 82. § (1) és (2) bekezdése alapján az elmaradt jövedelemből eredő kártérítés összegét 2020. október 29-től 2021. február 26-ig terjedő időre találta megalapozottnak, figyelemmel arra, hogy ezen a napon a felperes veszélyeztetett terhességét állapították meg.

[26] A felperes a felülvizsgálati kérelmében megalapozottan kifogásolta a jogerős ítélet keresőképtelenségét megállapító indokolását.

[27] A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (Ebkty.) 43. § (1) bekezdése szerint táppénzre jogosult az, aki a biztosítás fennállása alatt keresőképtelenné válik és a Tbj.-ben meghatározott mértékű társadalombiztosítási járulék fizetésére kötelezett. Az Ebkty. 44. § b) pontja szerint keresőképtelennek minősül, aki várandósága, illetőleg szülése miatt nem tudja munkáját ellátni és csecsemőgondozási díjra

nem jogosult. A betegség okozta keresőképtelenség elbírálásánál az a foglalkozás, illetőleg az a munkakör az irányadó, amelyben a biztosított a keresőképtelenségét közvetlenül megelőzően dolgozott (45. § (1) bekezdés). A keresőképeség elbírálására az egészségügyi szolgáltató finanszírozási szerződésben nevesített orvosa és a keresőképeség elbírálására jogosító szerződést kötött orvos jogosult (45. § (2) bekezdés).

[28] A jogszabályi rendelkezések alapján megállapítható, hogy a veszélyeztetett terhesség ugyan alapot adhat a keresőképtelenség megállapításához, azonban annak igazolására – a keresőképtelenséget megelőző munkakör, az annak keretein belül végzett munkaköri feladatok alapján – kizárólag az orvos jogosult. A szabályozásból az is következik, hogy a betegség vagy állapot fennállása önmagában nem, csak orvosi vélemény alapján jogosít a keresőképtelenség megállapítására, vagyis annak eldöntése orvosi szakkérdés. Az ítéletábra a felperes veszélyeztetett terhessége alapján, orvosi vélemény nélkül, ezért jogszabálysértően következtetett a keresőképtelenség fennállására, amelyet ekként a felperes alappal sérelmezett. A keresőképtelenség bizonyításának hiányában nem lehetett állást foglalni abban a kérdésben, hogy a felperes a veszélyeztetett terhessége megállapítását követően korábbi munkakörét nem tudta ellátni, így munkabérben sem részesült volna.

[29] A másodfokú bíróság az elmaradt jövedelemből eredő kártérítés esetében nem vizsgálta a felperes szülést követő munkaképeségét sem. Figyelemmel arra, hogy az Mt. 82. § (2) bekezdésében foglalt tizenkéthavi távolléti díjnak megfelelő kártérítési limit nem időkorlátot, hanem összeghatárt jelent, nem kizárt, hogy a felperes igényét az eltelt időszak bármely részére a jövőben érvényesíthesse.

[30] A felperes a felülvizsgálati kérelmében az alperes ellenkérelmében foglaltaktól eltérően kifejezetten megjelölte jogszabálysértésként az Mt. 82. §-át, és hivatkozott arra is, hogy a jogellenes munkaviszony megszüntetés következményeként egyes társadalombiztosítási juttatásoktól elesett, illetve azokat alacsonyabb összegben folyósították részére. A felperes tényállításai alapján a másodfokú bíróság ugyanakkor nem vizsgálta az alperes Mt. 82. § (1) bekezdése alapján fennálló kártérítési felelősségét, kizárólag az elmaradt jövedelem számítását indokolta.

[31] A csatlakozó felülvizsgálati kérelem körében a jogerős ítélet a rendelkezésre álló bizonyítékokat helytállóan értékelte és megalapozottan vont le következtetést arra, hogy a felperes kárenyhítési kötelezettségének eleget tett. Munkaviszonya megszüntetését követően 90 napon keresztül álláskereső járadékot vett igénybe, majd annak lejártát követően GYES-re ment annak érdekében, hogy megélhetése a jövőben is biztosítva legyen. Az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében állított álláslehetőségek körében a jogerős ítélet megfelelő indokát adta annak, hogy a felperes ezen állásokat milyen okból nem töltötte be. Helytálló az ítéletábra azon érvelése, hogy a felperes gyermekének későbbi bölcsődei felvételére figyelemmel a ... Áruházban felajánlott 8 órás munkaidőben csak 2021 tavaszától tudott volna munkába állni, ugyanakkor ezen időponttól már veszélyeztetett terhességét állapították meg, amelyre vonatkozóan az alperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy a felperest ilyen állapotban is alkalmazta volna leendő munkáltatója. A munkaviszony megszűnését követően meglévő üres álláshelyek megléte – az egyéb körülmények értékelése nélkül - önmagában nem bizonyítja a kárenyhítési kötelezettség elmulasztását.

[32] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a felperes további kereseti kérelmét elutasító részében – a másodfokú perkoltságra is kiterjedően – a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot e körben új eljárásra és új határozat meghozatalára utasította. A jogerős ítéletet – alperes felülvizsgálati kérelme hiányában és elismerésére tekintettel – a jogalap és 181 801 forint marasztalás tekintetében nem érintette, míg a 315 242 forint marasztalásra nézve a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[33] A megismételt eljárás során a másodfokú bíróságnak a felperes munkaviszony megszüntetését követő keresőképtelensége fennállásában történő állásfoglalás vagy a felperes szülését követő időszak vizsgálata alapján van lehetősége arra, hogy az elmaradt jövedelemből eredő Mt. 82. § (2) bekezdése szerinti kártérítés összegéről, valamint az alperest az Mt. 82. § (1) bekezdése alapján terhelő kártérítési felelősségéről állást foglaljon.

A döntés elvi tartalma

Az Mt. 82. § (2) bekezdésében foglalt tizenkéthavi távolléti díjnak megfelelő kártérítési limit nem időkorlátot, hanem összeghatárt jelent, ezért nem kizárt, hogy a jogellenes munkaviszony megszüntetés jogkövetkezményeként a munkavállaló az eltelt időszak bármely részére érvényesítse elmaradt jövedelem iránti igényét.

Záró rész

[34] A Kúria a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban felmerült költséget és a felülvizsgálati eljárás illetéket a Pp. 424. § (4) bekezdése alapján csupán megállapította, annak viseléséről az eljáró bíróság dönt.

[35] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[36] A részítélet ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. január 25.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró, Dr. Tánczos Rita s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró